

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

СЛОВО ДО ВЧИТЕЛЯ

Моніторинг навчальних досягнень учнів з курсу «Українська література для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою та мовами інших національних меншин» в 10-му класі містить завдання з української літератури для перевірки знань текстів, героїв, сюжетно-композиційних елементів, ідейного змісту, художніх достоїнств вивчених творів, а також умінь десятикласників самостійно аналізувати й оцінювати літературні та фольклорні твори.

Збірник завдань для моніторингу укладено відповідно до чинної програми з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською та іншими мовами національних меншин.

Завдання вимірюють рівень засвоєння програмового матеріалу й сформованість в учнів таких когнітивних рівнів, як знання, розуміння, застосування знань, аналіз, синтез і оцінювання. Під час моніторингу навчальних досягнень учнів з української літератури за основну школу передбачено оцінити опанування ними таких змістових ліній, як *зміст художніх творів, аналіз художніх творів, літературний процес, відомості з теорії літератури*.

Тривалість виконання завдань – 45 хвилин (час на вступну бесіду та інструктаж не враховується).

У збірнику представлено 10 варіантів завдань у тестовій формі, однакових за структурою та складністю.

Оцінювання завдань

Завдання 1–6 з вибором однієї правильної відповіді – **1 бал** за кожну правильну відповідь. Максимальна кількість балів за всі завдання цього типу – **6**.

За виконання завдань 7–8 на встановлення відповідності – **4 бали** (кожна правильно визначена логічна пара – **1 бал**). Максимальна кількість балів за всі завдання цього типу – **8**.

Завдання 9–11 на надання короткої відповіді – по **2 бали** (**2 бали** – повна вичерпна відповідь; **1 бал** – частково правильна відповідь). Максимальна кількість балів за всі завдання цього типу – **6**.

За виконання завдання 12 виставляється максимально **4 бали** відповідно до критеріїв:

1. Учень демонструє повне знання вивченого матеріалу, глибоко осмислює його відповідно до поставленого питання, висловлює власне ставлення до порушеної у творі проблеми – **4 бали**.

2. Учень демонструє достатнє знання вивченого матеріалу, осмислює його відповідно до поставленого питання, висловлює власне ставлення до порушеної у творі проблеми – **3 бали**.

3. Учень виявляє неповне знання вивченого матеріалу, осмислює його відповідно до поставленого питання, спираючись лише на ключові епізоди вивченого твору, висловлює власне ставлення до порушеної у творі проблеми – **2 бали**.

4. Учень виявляє неповне знання вивченого матеріалу, в окремих випадках осмислює його не відповідно до поставленого питання, не висловлює власного ставлення до порушеної у творі проблеми – **1 бал**.

5. Якщо в завданні допущено велику кількість орфографічних і пунктуаційних помилок (більше 10), оцінка знижується на **1 бал**.

Максимально за всю роботу учень може отримати **24 бали**:

Кількість завдань	Час виконання	Оцінювання
Завдання 1–6	6 хв	6 балів (по 1 балу за кожну правильну відповідь)
Завдання 7–8	8 хв	8 балів (кожна правильно визначена логічна пара – 1 бал)
Завдання 9–11	6 хв	6 балів (по 2 бали за кожну правильну висерпну відповідь)
Завдання 12	25 хв	4 бали
Усього 12 завдань	45 хв	24 бали

Оцінювання результатів моніторингу з української літератури

За результатами виконаної роботи кожному учневі виставляється рейтингова оцінка й характеристика навчальних досягнень відповідно до визначеного рівня.

№ пор.	Рівень	Характеристика навчальних досягнень	
		Бали	Відсотки
1	Початковий	до 12 балів включно	менше 50 %
2	Середній	13–17 балів	50–70 %
3	Достатній	18–21 бал	71–90 %
4	Високий	22–24 бали	91–100 %

Слово до учнів

Збірник тестових завдань укладено для проведення всеукраїнського моніторингу якості знань, умінь і навичок з української літератури. Пропоновані завдання, що охоплюють матеріал різних розділів шкільного курсу української літератури, дібрано з урахуванням вимог Державного стандарту базової й повної середньої освіти та чинної навчальної програми з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською та іншими мовами національних меншин.

Мета моніторингу – одержання об'єктивної інформації про результати вашої навчальної діяльності з української літератури відповідно до чинних освітніх стандартів.

У збірнику запропоновано 10 рівноцінних варіантів тестових завдань, призначених для забезпечення різнобічного й об'єктивного оцінювання здобутих знань, набутих умінь і навичок у процесі засвоєння курсу української літератури. Кількість тестових завдань – 12. Усі завдання, передбачені моніторингом, виконуються одноосібно і в письмовій формі. Кожний учень заповнює бланк відповідей, де зазначає своє ім'я, школу місто (село), позначає в таблиці відповіді на тестові запитання та завдання відповідно до свого варіанта (завдання 1–6, 7–8), записує відповіді (завдання 9–11) та виконує творче завдання (12).

Загалом на виконання всіх завдань відведено 45 хвилин. Максимальна кількість балів за виконану роботу – 24: 6 балів за тестові завдання 1–6, 8 балів за завдання 7–8 на встановлення відповідності, 6 балів за завдання на надання короткої відповіді 9–11 та 4 бали за творче завдання 12.

Завдання 1–6 з вибором однієї правильної відповіді містять по чотири варіанти відповідей, з яких тільки одна правильна. Вам потрібно вибрати правильну відповідь і позначити її значком **x** у клітинках проти букви, що відповідає вибраній відповіді. **Відповіді на бланк учень переносить самостійно.** Приклад:

Репліка *«Женись не на чорних бровах, не на карих очах, а на хуторах і млинах, так і будеш чоловіком, а не дурнем»* належить

- А возному (І. Котляревський, «Наталка Полтавка»)
- Б Хомі Кичатому (Т. Шевченко, «Назар Стодоля»)
- В Василеві (Г. Квітка-Основ'яненко, «Маруся»)
- Г Кирилові Туру (П. Куліш, «Чорна рада»)

А	
Б	x
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий). **Відповіді на бланк учень переносить самостійно.** Приклад:

Установіть відповідність між героями роману П. Куліша «Чорна рада» та їхніми характеристиками.

1 Брюховецький	А грошей носив повні кишені. Викупляв невольників
2 Сомко	із неволі, поважали його козаки, як батька
3 божий чоловік	Б головою своєю одкупив полковий свій город
4 полковник Шрам	В чужою смертю я волі купувати не хочу
	Г пропав під киями собачою смертю
	Д мав побратима – славного козарлюгу Чорногора

1	Г
2	В
3	А
4	Б

У завданнях 9–11 (відкритих) необхідно вписати правильну відповідь у рядок (**виконуються на бланку відповідей**). Ці завдання тесту перевіряють знання змісту вивчених художніх текстів, уміння їх аналізувати в єдності змісту й форми, володіння літературознавчими

поняттями й уміння ними оперувати в процесі аналізу та інтерпретації художнього твору.
Приклад:

Запишіть ім'я літературного героя.

...збудує сильне царство
І заведе своє там панство:
Не малий буде він панок.
На панщину весь світ погонить,
Багацько хлопців там наплодить
І всім їм буде ватажок.

Відповідь на бланку: *Еней*.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи – 50–60 слів) і **виконується на бланку відповідей**. Цим завданням перевіряється ваша здатність творчо мислити, логічно вибудовувати власне висловлювання, добирати аргументи, бути переконливим у власних судженнях. Приклад:

Чому твір «Кавказ» Т. Шевченка називають політичною сатирою?

Для виконання творчого завдання необхідно одразу визначити для себе коло фактів, якими будете оперувати, писати коротко, чітко, зрозуміло; робити висновки; головне – продемонструвати свою позицію, розуміння сутності проблеми.

Зичимо вам успіху!

Шановні батьки!

Всеукраїнський моніторинг якості знань, умінь і навичок учнів 10 класів проводиться з метою оцінювання стану системи загальної середньої освіти та отримання об'єктивних даних щодо рівня навчальних досягнень школярів.

Метою зазначеного заходу є виявлення навчальних досягнень учнів і з'ясування кількох важливих освітніх питань, а саме:

- Які знання здобули десятикласники з тих чи інших навчальних предметів, якого рівня сягають їхні загальнонавчальні вміння?
- Який рівень інтересу до навчання сформовано в учнів? До яких предметів навчальний інтерес більший, а до яких недостатній?
- Чи вміють учні аналізувати зміст прочитаних текстів, робити висновки, висловлювати власне ставлення до прочитаного?
- Чи вміють знаходити нестандартне рішення в процесі розв'язання навчальних завдань, самостійно працювати з підручником, розв'язувати задачі, залучати додаткову інформацію під час виконання проблемних завдань?
- Чи ефективно розподіляють зусилля і час, виконуючи навчальні завдання?
- І головне, чи навчилися Ваші діти застосовувати здобуті знання не лише на уроках, а й у повсякденному житті?

Участь учня в моніторингу допоможе вчителю і Вам отримати об'єктивну інформацію про результати його навчання та сприятиме поліпшенню системної підготовки майбутніх випускників до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання. За Вашим бажанням можна здійснити порівняльний аналіз навчальних досягнень учня з відповідними досягненнями однокласників та допомогти зорієнтуватися щодо вдосконалення подальшої навчальної роботи школяра.

Від того, якого рівня знань досягне Ваша дитина в школі, залежить її подальше професійне навчання і доросле життя. Об'єктивні результати моніторингу сприятимуть заохоченню школяра до навчання, допоможуть йому зрозуміти, що навчання – це дуже важлива і значуща частина шкільного періоду життя. Ваша зацікавленість і дружня допомога у проведенні моніторингу додадуть дитині наснаги та впевненості в собі у процесі навчальної діяльності.

Варіант 1

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Слова «У нас єсть пословиця: „Знайся кінь з конем, а віл з волон”; шукайте собі, добродію, в городі панночки» належать

А Марусі (Г. Квітка-Основ'яненко, «Маруся»)
Б Наталці (І. Котляревський, «Наталка Полтавка»)
В Ганні (Т. Шевченко, «Наймичка»)
Г Устині (Марко Вовчок, «Інститутка»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Визначте жанр твору, з якого взято уривок.

Ой не тішся, враже,
Що весь край, то ваше!
Ще живе стрілецька слава.
Вернуться ще тії
Стрільці січовії,
Впаде вража міць лукава.

А балада
Б історична пісня
В дума
Г поема

А	
Б	
В	
Г	

3. Укажіть автора твору, з якого взято уривок.

Подай же руку козакові
І серце чистее подай!
І знову іменем Христовим
Ми оновим наш тихий рай.

А І. Величковський
Б І. Котляревський
В Т. Шевченко
Г С. Руданський

А	
Б	
В	
Г	

4. В уривку

По весні 1663 року двоє подорожніх, верхи на добрих конях, ізближались до Києва з Білогородського шляху. Один був молодий собі козак, збройний, як до війни; другий по одежі і по сивій бороді, сказать би, піп, а по шаблюці під рясом, по пістолях за поясом і по довгих шрамах на виду – старий «козарлюга».

описано героїв твору

А «Маруся»
Б «Назар Стодоля»
В «Чорна рада»
Г «Інститутка»

А	
Б	
В	
Г	

5. Провідний мотив вірша Г. Сковороди «Всякому місту – звичай і права»

А роздуми про сенс життя
Б викриття паразитарного способу життя
В уславлення розуму, совісті, працьовитості
Г уславлення життя «на свій смак»

А	
Б	
В	
Г	

6. Дата і місце народження Т. Шевченка

- А 27 серпня 1856 р., с. Нагуєвичі, Дрогобицький повіт
 Б 9 березня 1814 р., с. Моринці, Київська губернія
 В 9 вересня 1769 р., Полтава
 Г 3 грудня 1722 р., с. Чорнухи, Полтавська губернія

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між назвою твору та його автором.

1 «Зеґар з полузеґарком»	А Ю. Федькович
2 «Енеїда»	Б І. Величковський
3 «Три як рідні брати»	В П. Куліш
4 «Чорна рада»	Г І. Котляревський
	Д Т. Шевченко

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між визначенням жанру та його назвою.

1 невеликий прозовий твір, сюжет якого побудовано на одному (рідко кількох) епізоді з життя одного (іноді кількох) персонажа	А новела
2 ліро-епічний віршований твір, у якому зображено важливі події, яскраві людські характери, а розповідь про героїв, події супроводжується авторськими відступами	Б роман
3 невеликий за обсягом прозовий твір про незвичайну життєву подію з несподіваним фіналом, напруженою та яскраво вимальованою дією	В оповідання
4 великий за обсягом епічний твір, для якого характерне панорамне зображення дійсності, багатоплановість сюжету, переплетення сюжетних ліній, відображено великий проміжок часу, багато подій, задіяна чимала кількість персонажів	Г поема
	Д повість

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Випишіть епітети з наведеного уривка.

Я бачив дивний сон. Немов передо мною
 Безмірна, та пуста, і дика площина,
 І я, прикований ланцем залізним, стою
 Під височенною гранітною скалою...

І. Франко

10. Запишіть, як називається короткий влучний оригінальний вислів, що містить глибоку й узагальнену думку.
11. Запишіть, як називалися вірші, написані на честь гербів.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. Чому М. Рильський назвав «Енеїду» І. Котляревського «енциклопедією українського життя XVIII століття»?

Варіант 2

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Репліка *«Женись не на чорних бровах, не на карих очах, а на хуторах і млинах, так і будеш чоловіком, а не дурнем»* належить

А возному (І. Котляревський, «Наталка Полтавка»)
Б Хомі Кичатому (Т. Шевченко, «Назар Стодоля»)
В Василеві (Г. Квітка-Основ'яненко, «Маруся»)
Г Кирилові Туру (П. Куліш, «Чорна рада»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Визначте жанр твору, з якого взято уривок.

Як човнові море, для мене світ білий
Ізмалку здавався страшним;
Да як заховаться? Не можна ж вік цілий
Пробути з собою одним.

А пісня
Б поема
В балада
Г байка

А	
Б	
В	
Г	

3. Укажіть автора твору, з якого взято уривок.

Бачиш ти – оця діброва,
Поле, небо, синє море –
То моє багатство-панство
І розкішне, і просторе.
При всьому сьому багатстві
Я щасливий завжди й вільний...

А І. Величковський
Б Г. Сковорода
В І. Франко
Г Леся Українка

А	
Б	
В	
Г	

4. У творі «Чорна рада» ідеал заможного хutorянського життя змальовано на прикладі родини

А Шрама
Б Череваня
В Сурмача
Г Гвинтовки

А	
Б	
В	
Г	

5. Кульмінацією твору «Маруся» є епізод, коли

А Василь і Маруся закохуються з першого погляду
Б Василь просить руки Марусі й отримує відмову її батька
В Маруся в гаю потрапляє під зливу, застуджується і помирає
Г Василь, повернувшись із заробітків, попадає на похорон Марусі

А	
Б	
В	
Г	

6. І. Котляревський навчався в

А Полтавській духовній семінарії
Б Києво-Могилянській академії
В Ніжинській гімназії вищих наук
Г Київському університеті

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між портретом персонажа та його ім'ям.

- 1 Красива, розумна, моторна і до всякого діла дотепна, – яке у неї добре серце, як вона поважає матір свою; шанує всіх старших себе; яка трудяща, яка рукодільниця; себе і матір свою на світі держить.
- 2 І що ж то за хороша з лиця була! І в кого вона така вродилася! Здається, і не змалювати такої кралі!
- 3 Та що ж то за дівка була! Висока, прямесенька, як стрілочка, чорнявенька, очиці, як тернові ягідки, бровоньки, як на шнурочку, личком червона, як панська рожка, що у саду цвіте.
- 4 А вона ж то стояла, підійшовши під благословеніє, хороша та прехороша! Іще трошки засоромилась перед поважним гостем, то й очиці спустила в землю, а на виду аж сіяє.

- А Маруся
- Б Наталка Полтавка
- В Леся Черевань
- Г інститутка
- Д Устина

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між прикладом художнього засобу та його назвою.

- 1 на нашій, не своїй землі
- 2 тільки з його, молодого, живцем серце виривали
- 3 три гори зійшлися, три шляхи зв'язалися
- 4 у холодному небі золотий човен

- А гіпербола
- Б метафора
- В епітет
- Г оксюморон
- Д літота

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Запишіть пропущене слово – вічний образ світової літератури і мистецтва.

За горами гори, хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію политі.
Споконвіку...
Там орел карає,
Що день Божий добрі ребра
Й серце розбиває.

Т. Шевченко

10. Запишіть, як називався старовинний пересувний ляльковий театр, який ставив релігійні й світські п'єси.
11. Запишіть, хто є автором вірша «Дивлюсь я на небо...», який став народною піснею.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. Що в образі гетьмана Якіма Сомка вас приваблює і що видається суперечливим?

Варіант 3

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Репліка

Відкіль такі се гольтіпаки?
Чи рибу з Дону везете?
Чи, може, виходці-бурлаки?
Куди, прочане, ви йдете?

належить

- А Меланії («Чорна рада»)
- Б Терпилисі («Наталка Полтавка»)
- В Дідоні («Енеїда»)
- Г Стесі («Назар Стодоля»)

А	
Б	
В	
Г	

2. До якого виду народних пісень належить твір, з якого взято уривок?

Віє вітер на долину,
Колише билину,
Рід до роду листи пише
Та на Україну.
Пише листи розмаїті,
Пише й розсилає
Все на тую Україну,
Де родину має.

- А соціально-побутових
- Б чумацьких
- В родинно-побутових
- Г стрілецьких

А	
Б	
В	
Г	

3. Прочитайте текст.

– То ти, Остапе?
– Я, Соломіє...
– Що ж воно буде?
– А що ж буде?... Хай воно загориться без вогню й диму... Втечу... Піду за Дунай, може, ще там люди не пособачились... Бувай здорова, Соломіє...

Автором твору є

- А Г. Квітка-Основ'яненко
- Б М. Коцюбинський
- В Марко Вовчок
- Г П. Куліш

А	
Б	
В	
Г	

4. «Золоте слово, з сльозами змішане» промовляє герой «Слова про похід Ігорів»

- А князь Ігор Святославич
- Б Ярославна, дружина Ігоря
- В Святослав, князь Київський
- Г Всеволод, брат Ігоря

А	
Б	
В	
Г	

5. Який художній засіб використано в уривку?

В того доля ходить полем,
Колоски збирає;
А моя десь, ледащиця,
За морем блукає.

- А метафору
Б персоніфікацію
В порівняння
Г епітет

А	
Б	
В	
Г	

6. Дія п'єси І. Котляревського «Наталка Полтавка» відбувається в

- А Полтаві
Б селі біля Ворскли
В селі біля Дніпра
Г Києві

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між поетичними рядками і художніми творами, з яких їх узято.

- 1 А ти, моя Україно,
Безталанна вдово,
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову.
- 2 Онде балочка весела,
В ній хороші, красні села,
Там хати садками вкриті,
Срібним маревом повиті.
- 3 Між горами там долина,
В тій долині є хатина,
В тій хатині — дівчинонька,
Дівчинонька-голубонька.
- 4 Калина в пурпурі, дуби,
На отчій хаті голуби
Злітають в синь, гармошка грає,
І так-то грає – серце крає,
Що вмири, – а згадуй і люби!

- А С. Руданський, «Повій, вітре,
на Вкраїну»
Б А. Малишко, «Прометей»
В Т. Шевченко, «Сон»
Г Леся Українка, «Красо України,
Подолля...»
Д В. Підпалий «Запросини»

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між героями твору і його назвою.

- 1 Устина і Прокіп
2 Леся і Петро
3 Катерина і Марко
4 Остап і Соломія
- А «Наймичка»
Б «Дорогою ціною»
В «Інститутка»
Г «Чорна рада»
Д «Наталка Полтавка»

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Запишіть, як називається вишуканий поетичний твір, незвичайний за формою, для якого характерне поєднання зорових і слухових елементів, узгоджених зі змістом.
10. Запишіть, як називається перший історичний роман в українській літературі.
11. Запишіть ім'я українського письменника, який писав байки прозою.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. Чим пояснюється популярність збірки Г. Сковороди «Сад божественних пісень» серед його сучасників?

Варіант 4

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Патріотичний заклик

Де общее добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять.

звучить у творі

- А «Слово про похід Ігорів»
- Б «Повчання Володимира Мономаха»
- В «Енеїда»
- Г «Загар з полугегарком»

А	
Б	
В	
Г	

2. «Розлилися круті бережечки» – це пісня

- А чумацька
- Б стрілецька
- В про кохання
- Г козацька

А	
Б	
В	
Г	

3. «Сміливим маніфестом слова проти темного царства» Іван Франко назвав твір

- А І. Котляревського «Енеїда»
- Б Т. Шевченка «Сон»
- В Т. Шевченка «Кавказ»
- Г Лесі Українки «Давня казка»

А	
Б	
В	
Г	

4. Проблема людської гідності та совісті порушено у творі

- А «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка
- Б «Ведмежий суд» Є. Гребінки
- В «Всякому місту – звичай і права» Г. Сковороди
- Г «Казка» Т. Осьмачки

А	
Б	
В	
Г	

5. У рядку «Раз добром нагріте серце / Вік не прохолоне!» використано

- А метафору
- Б порівняння
- В епітет
- Г гіперболу

А	
Б	
В	
Г	

6. Укажіть жанри давньої української літератури.

- А казка, календарна пісня, дума
- Б літопис, слово, повчання
- В байка, балада, поема
- Г вірш, оповідання, роман

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між назвою твору і його жанром.

1 «Маруся»	А балада
2 «Три як рідні брати»	Б повість
3 «Причинна»	В поема
4 «Енеїда»	Г оповідання
	Д байка

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між літературним напрямом і його ключовими ознаками.

1 підвищений інтерес до людського почуття; співчутливий тон розповіді; проста композиція твору герої ідеальні, наділені зовнішньою і внутрішньою красою	А романтизм
2 поєднання релігійних і світських мотивів, образів; прагнення вразити читача пишним, барвистим стилем	Б реалізм
3 загострена увага до людської особистості до внутрішнього «я»; у центрі уваги – зображення виняткового характеру у виняткових обставинах	В сентименталізм
4 раціоналізм; правдиве, конкретно-історичне зображення типових подій і характерів; вільна побудова творів; характер і вчинки героя пояснюються його соціальним походженням	Г бароко
	Д ренесанс

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Запишіть прізвища українських поетів-романтиків (не менше трьох).
10. Запишіть назву твору, в основу якого покладено сюжет про жінку, що підкидає свого позашлюбного сина заможним селянам.
11. Запишіть назву жанру ліро-епічної поезії фантастичного, історико-героїчного або соціально-побутового характеру з драматичним сюжетом.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. Які проблеми порушив Т. Шевченко в поемі «Сон» («У всякого своя доля...»)?

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ з української літератури

(повна назва загальноосвітнього навчального закладу з навчанням російською та іншими мовами національних меншин)

1. АНКЕТА

17

учня / учениці 10- класу

Прізвище

Ім'я

По батькові

Просимо вас дати відповіді на запитання, що допоможуть виявити проблеми шкільного навчання і внести необхідні зміни для поліпшення якості освіти (відповідь позначте **X** або напишіть):

1. Скільки часу ви витрачаєте в середньому на домашнє завдання з цього предмета?

☐ менше 15 хв ☐ до 30 хв ☐ до 1 год ☐ понад 1 год

2. Скільки часу щоденно ви витрачаєте в середньому на домашнє завдання з усіх предметів?

☐ близько 1 год ☐ до 2 год ☐ до 3 год ☐ понад 3 год

3. Чи подобалися вам підручники з української літератури, за якими ви навчалися в 5–9-х класах?

☐ Так ☐ Ні

4. Підручник з якого предмета вам подобається найбільше?

☐ Українська мова	☐ Геометрія	☐ Всесвітня історія
☐ Українська література	☐ Біологія	☐ Історія України
☐ Світова література	☐ Географія	☐ Трудове навчання
☐ Іноземна мова	☐ Фізика	☐ Жоден з перелічених
☐ Алгебра	☐ Хімія	

5. Який ваш улюблений предмет? (Позначте не більше двох.)

☐ Українська мова	☐ Геометрія	☐ Всесвітня історія
☐ Українська література	☐ Біологія	☐ Історія України
☐ Світова література	☐ Географія	☐ Трудове навчання
☐ Іноземна мова	☐ Фізика	☐ Жоден з перелічених
☐ Алгебра	☐ Хімія	

6. Укажіть (напишіть) види літератури, якої вам бракує в підготовці до уроків.

- ☐ науково-популярні видання
- ☐ збірники художніх текстів
- ☐ робочі зошити для самостійної роботи

☐ інше

2. БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Позначте знаком **X** ваш ВАРІАНТ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Позначте знаком **X** підсумкову оцінку
з цього предмета, яку ви отримали в 9 класі:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 1–6 правильну відповідь
позначте знаком **X**

	1	2	3	4	5	6
А	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Б	☐	☐	☐	☐	☐	☐
В	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Г	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 7–8 у таблицю
впишіть відповідні літери

	7	8
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐

Кількість балів за завдання
(заповнює учитель, який перевіряє)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Загальна
кількість
балів

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Рівень навчальних досягнень учня
(учитель позначає знаком **X**)

початковий	середній	достатній	високий
☐	☐	☐	☐

Учитель української літератури

(підпис)

(ПІБ)

[illegible]

(ПИБ)

Варіант 5

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Прочитайте текст.

Здоровенний козарлюга. Пика широка, засмалена на сонці; сам опасистий; довга, густа чуприна, піднявшись перше вгору, спадала за ухо, як кінська грива; уся довгі, униз позакручені, аж на жупан ізвисали; очі так і грають, а чорні, густі брови аж геть піднялись над тими очима...

Це портрет

- А Енея (І. Котляревський, «Енеїда»)
- Б Кирила Тура (П. Куліш, «Чорна рада»)
- В Назара Стодолі (Т. Шевченко, однойменна п'єса)
- Г Остапа (М. Коцюбинський, «Дорогою ціною»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Укажіть жанр твору за уривком.

Хочу-бо, – сказав, – списа приломити кінець поля Половецького; з вами, русичі, хочу голову свою положити або напитися шоломом з Дону!

- А літопис
- Б дума
- В поема
- Г балада

А	
Б	
В	
Г	

3. Прочитайте текст.

Той мурує, той руйнує,
Той неситим оком
За край світа зазирає,
Чи нема країни,
Щоб загарбать і з собою
Взять у домовину.

Автор твору

- А Г. Сковорода
- Б І. Котляревський
- В Т. Шевченко
- Г І. Франко

А	
Б	
В	
Г	

4. Сюжету «любовного трикутника» немає у творі

- А «Наталка Полтавка»
- Б «Чорна рада»
- В «Маруся»
- Г «Назар Стодоля»

А	
Б	
В	
Г	

5. Назвіть художній прийом, за допомогою якого створено образ лицаря:

Був собі одважний лицар,
Нам його згадать до речі,
Він робив походи довгі –
Від порога та до печі.

Леся Українка

- А алегорія
Б іронія
В гротеск
Г бурлеск

А	
Б	
В	
Г	

6. Найдавнішою українською друкованою піснею є

- А «Ой ясне сонце високо ходить...»
Б «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?..»
В «Засвіт встали козаченьки...»
Г «Віс вітер на долину...»

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між героєм роману П. Куліша «Чорна рада» та його характеристикою.

1 Брюховецький	А грошей носив повні кишені. Викупляв невольників із неволі, поважали його козаки, як батька
2 Сомко	Б головою своєю одкупив полковий свій город
3 божий чоловік	В чужою смертю я волі купувати не хочу
4 полковник Шрам	Г пропав під киями собачою смертю
	Д мав побратима – славного козарлюгу Чорногора

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між назвою твору та його жанром.

1 «Сон» («У всякого своя доля...»)	А бурлескно-травестійна поема
2 «Наймичка»	Б героїчна поема
3 «Енеїда»	В сатирична поема
4 «Слово про похід Ігорів»	Г соціально-побутова поема
	Д романтична поема

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Запишіть, кому Т. Шевченко присвятив поему «Кавказ».

10. Запишіть ім'я літературного героя.

... збудує сильне царство
І заведе своє там панство:
Не малий буде він панок.
На панцину весь світ погонить,
Багацько хлопців там наплодить
І всім їм буде ватажок.

11. Запишіть, як називається ліро-епічний віршований твір, у якому зображено важливі події, яскраві, сильні людські характери, а розповідь про героїв, події супроводжується авторськими відступами.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. У чому полягає антикріпосницький пафос повісті Марка Вовчка «Інститутка»?

Варіант 6

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Слова «Учись та й забудь! І тим, що учать – нуда, і тим, що вчать – біда. Багацько часу пропало марно!» належать

А Марусі (Г. Квітка-Основ'яненко, однойменна повість)
 Б Наталці (І. Котляревський, «Наталка Полтавка»)
 В Галі (Т. Шевченко, «Назар Стодоля»)
 Г панночці (Марко Вовчок, «Інститутка»)

А	
Б	
В	
Г	

2. До якого фольклорного жанру належить твір, уривок з якого наведено?

Де Коза стопою, там жито копою,
 Де Коза рогом, там жито стогом.
 Де Коза ходить, там жито родить.
 Гоп-гоп, Козуню,
 Гоп-гоп, сіренька,
 Гоп-гоп, біленька.

А календарна пісня
 Б пісня-гра
 В обрядова драма
 Г сценка-гра

А	
Б	
В	
Г	

3. Укажіть автора твору за його уривком.

Хто нам може розповісти
 Щось таке цілком нове,
 Щоб ніхто з нас не відмовив:
 «Ет, вже ми чували сее!»

А І. Котляревський
 Б Т. Шевченко
 В І. Франко
 Г Леся Українка

А	
Б	
В	
Г	

4. На весіллі познайомилася зі своїм судженням головна героїня твору

А «Наталка Полтавка»
 Б «Наймичка»
 В «Маруся»
 Г «Назар Стодоля»

А	
Б	
В	
Г	

5. У рядках «Думи, рожеві квіти / Доглядані, смілі, викохані діти» використано

А паралелізм
 Б алегорію
 В порівняння
 Г гіперболу

А	
Б	
В	
Г	

6. Реалізм як художній напрям в українській літературі започатковано

А І. Котляревським
 Б П. Кулішем
 В Т. Шевченком
 Г Марком Вовчком

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між поетичними рядками та їхніми авторами.

1	Нащо мені чорні брови, Нащо карі очі, Нащо літа молодії, Веселі, дівочі?	А	Леся Українка
2	Як купала мене мати у любистку, Трусив зорі Див із лану у колиску...	Б	Т. Шевченко
3	Так, я вільний, маю бистрі Вільні думи-чарівниці, Що для них нема на світі Ні застави, ні границі.	В	І. Котляревський
4	Плив-плив, плив-плив, що аж обридло, І море так йому огидло, Що бісом на його дививсь.	Г	Т. Осьмачка
		Д	Г. Сковорода

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між визначенням засобу творення комічного і його назвою.

1	сатиричний художній прийом у літературі, заснований на явному спотворенні, на перебільшенні чи применшенні зображуваного, на поєднанні різних контрастів	А	іронія
2	сатиричний малюнок загостреного критично-викривального характеру; переносно-смішне наслідування, перекручування оригіналу	Б	сарказм
3	тонке приховане глузування, насмішка, що криється за позитивними висловленнями про особу чи явище	В	гротеск
4	їдка, викривальна, особливо дошкульна насмішка, сповнена крайньої ненависті й гнівного презирства	Г	карикатура
		Д	бурлеск

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

- Запишіть назву літературного напрямку, для якого прикметна ознака – винятковий герой у виняткових обставинах.
- Запишіть прізвище письменника, який був основоположником нової української літератури на західноукраїнських землях.
- Запишіть прізвище письменника, якому присвячено вірш В. Самійленка «Українська мова».

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

- Чому твір «Кавказ» Т. Шевченка називають політичною сатирою?

Варіант 7

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Укажіть героя, про якого кохана дівчина говорить:

Мій чорнобривий, усе про війну та про походи, про Наливайка, Остряницю та про синє море, про татар та про турецьку землю. Страшно-страшно, а хороше, так що слухала б не наслухалась його, та все дивилась би в його карі очі.

- А Петро Шраменко («Чорна рада»)
- Б Назар Стодоля («Назар Стодоля»)
- В Василь («Маруся»)
- Г Прокіп («Інститутка»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Укажіть жанр твору за його уривком.

Один Рябко, один, як палець, не дрімає,
Худобу панську, мов брат рідний, доглядає,
Бо дарма їсти хліб Рябко наш не любив...

- А казка
- Б байка
- В балада
- Г гумореска

А	
Б	
В	
Г	

3. Укажіть автора твору, з якого взято уривок.

У кінозалі завжди треба розмовляти дуже голосно, бо інакше вас не почують. Роздягнувшись і добре вмотивившись, лізьте до кишені. Своєї. Якщо ви жінка – то до сумочки. Діставайте бутерброд... і їжте... Коли ви не взяли бутерброд, то жуйте кекс, облизуйте ескімо або лузайте насіння.

- А Остап Вишня
- Б В. Нестайко
- В О. Чорногуз
- Г А. Дімаров

А	
Б	
В	
Г	

4. Сцену викрадення нареченої змальовано у творі

- А Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся»
- Б І. Котляревського «Наталка Полтавка»
- В П. Куліша «Чорна рада»
- Г Т. Шевченка «Назар Стодоля»

А	
Б	
В	
Г	

5. В уривку

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється – ожива,
Як їх почує!..

використано

- А метафору
- Б гіперболу
- В порівняння
- Г епітет

А	
Б	
В	
Г	

6. Поєднання словесної гри з графічними формами і живописними ефектами характерне для літератури

А бароко
Б сентименталізму
В романтизму
Г реалізму

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між рядками твору та його назвою.

1 Рече та стогне Дніпр широкий, Сердитий вітер завива, Додолю верби гне високі, Горами хвилю підійма.	А «Думка» Б «Причинна» В «Гамалія» Г «До Основ'яненка» Д «Катерина»
2 Тече вода в синє море, Та не витікає; Шука козак свою долю, А долі немає...	
3 Будеш, батьку, панувати Поки живуть люди: Поки сонце з неба сяє, Тебе не забудуть.	
4 О милий Боже України! Не дай пропасти на чужині, В неволі вольним козакам! І сором тут, і сором там...	

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між літературним напрямом і його представником.

1 класицизм	А Г. Сковорода
2 романтизм	Б Г. Квітка-Основ'яненко
3 бароко	В І. Котляревський
4 сентименталізм	Г Т. Шевченко
	Д Леся Українка

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Запишіть пропущені слова.

В тім городі жила ... ,
А город звався ... ,
Розумна пані і моторна,
Для неї трохи сих імен:
Трудяща, дуже працююча,
Весела, гарна, сановита,
Бідняжка – що була вдова...

10. Запишіть прізвище українського письменника, який першим перекладав Біблію українською мовою.
11. Запишіть назву оповідання Є. Ярошинської, в якому змальовано образи-символи пташки-віри, дороги, мотиля, бджілки, вола.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. Які стильові ознаки сентименталізму наявні у творі «Маруся»?

Варіант 8

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Прочитайте уривок.

- І в Харкові був? Лепський то десь город?
- Гарний город; там всього доброго єсть, я і в театрі був.
- Де? В театрі? А що се таке театр, город чи містечко?
- Ні, се не город і не містечко, а в городі вистроєний великий будинок. Туда ввечері з'їжджаються пани і сходяться всякі люди, хто заплатити може, і дивляться на комедію.

Діалог відбувається між

- А Марусею і Василем («Маруся»)
- Б виборним і Петром («Наталка Полтавка»)
- В Хомою Кичатим і Назаром («Назар Стодоля»)
- Г Устиною і Прокопом («Інститутка»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Укажіть жанр твору за його уривком.

І грає, і піниться синєє море.
Хтось човен на море пустив,
Бурхнув він по хвилі, ниряє на волі,
Од берега геть покотив...

- А пісня
- Б балада
- В романс
- Г елегія

А	
Б	
В	
Г	

3. Прочитайте текст.

Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють,
Меж ярами над ставами
Верби зеленіють.

Уривок узято з твору Т. Шевченка

- А «Причинна»
- Б «Сон» («У всякого своя доля...»)
- В «Кавказ»
- Г «Наймичка»

А	
Б	
В	
Г	

4. Дві сюжетні лінії – історична і любовна – переплітаються у творі

- А «Наталка Полтавка»
- Б «Сон» («У всякого своя доля...»)
- В «Чорна рада»
- Г «Три як рідні брати»

А	
Б	
В	
Г	

5. Прочитайте текст.

Еол насупившись сказав. –
Я все б зробив за сую плату,
Та вітри всі порозпускав:
Борей недуж лежить з похмілля,

А Нот поїхав на весілля,
Зефір же, давній негодай,
З дівчатами заженхався...

В уривку використано

- А антитезу
- Б алегорію
- В бурлеск
- Г гротеск

А	
Б	
В	
Г	

6. Обряд весілля докладно змальовано у творі

- А «Енеїда»
- Б «Маруся»
- В «Наймичка»
- Г «Інститутка»

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між визначенням літературного жанру та його назвою.

- 1 історико-літературний твір про козацьку добу, створений козаками, який розповідає про події в хронологічному порядку
- 2 невеликий ліро-епічний алегоричний твір гумористичного або сатиричного характеру повчального змісту
- 3 різновид полемічної прози, що має конкретного адресата і у якому автор веде уявну дискусію з опонентом
- 4 жанр сатиричної поезії дотепного, іноді дошкульного змісту

- А послання
- Б козацький літопис
- В епіграма
- Г байка
- Д балада

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між рисою літературного напрямку та його назвою.

- 1 урочистість, мальовничість, пишність
- 2 наслідування зразків античного мистецтва
- 3 персонажі з простого народу
- 4 тісний зв'язок з фольклором

- А романтизм
- Б сентименталізм
- В бароко
- Г ренесанс
- Д реалізм

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

9. Прочитайте текст. Запишіть пропущені слова.

Лисичка подала у суд таку бумагу:
Що бачила вона, як попеластий ...
На панській винниці пив, як мошенник, брагу,
Їв сіно, і овес, і сіль.
Суддею був ... ,
Вовки були підсудки.

10. Прочитайте рядки і запишіть, хто і в якому творі висловив цей пристрасний заклик.

Борітеся – поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля свята!

11. Запишіть справжнє ім'я Лесі Українки.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

12. Чому п'єса І. Котляревського «Наталка Полтавка» мала нечуваний театральний успіх?

Варіант 9

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Репліка «Злигався я з дияволом... Що ж? Не можна без цього. У такому ділі як не верти, треба або чорта, або жінки... Аби б тільки ти мені своїми хитрощами помогла породнитися з полковником, а там уже що буде – побачимо» належить

А Науму Дроту («Маруся»)
Б Хомі Кичатому («Назар Стодоля»)
В Михайлу Череваню («Чорна рада»)
Г Івану Шовканюку («Три як рідні брати»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Легенда про заснування Києва є частиною

А літопису «Ізборник Святослава»
Б «Повісті минулих літ»
В «Поучення Володимира Мономаха»
Г «Слова про похід Ігорів»

А	
Б	
В	
Г	

3. Укажіть автора пісні, що стала народною, за уривком

Повій, вітре, на Вкраїну,
Де покинув я дівчину,
Де покинув карі очі,
Повій, вітре, опівночі.

А Є. Гребінка
Б Т. Шевченко
В С. Руданський
Г І. Франко

А	
Б	
В	
Г	

4. Хто з героїв роману П. Куліша «Чорна рада» одвертає від себе наречену, вступившись за побратима?

А Петро Шраменко
Б Кирило Тур
В Яким Сомко
Г Тарас Сурмач

А	
Б	
В	
Г	

5. Ідея твору «Інститутка»

А протест проти кріпосного права
Б викриття духовної обмеженості інтелігенції
В засудження панського лібералізму
Г непереборне прагнення людини до волі

А	
Б	
В	
Г	

6. «Двір життя» в однойменному оповіданні Є. Ярошинської виднівся

А за темним лісом
Б за горизонтом
В за широкою рікою
Г на високій скелі

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між письменником і фактом його біографії.

1 І. Котляревський	А написав курс лекцій з християнської етики
2 Г. Сковорода	Б став основоположником казахського національного живопису
3 Т. Шевченко	В запровадив новий фонетичний правопис
4 П. Куліш	Г брав участь у російсько-турецькій війні
	Д був солістом Міланської опери

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між життєвою позицією героя твору «Чорна рада» і його ім'ям.

1 А що нам, бгате, до тієї України? Хіба нам нічого їсти або пити, або ні в чому хороше походити? Слава тобі, Господи, буде з нас, поки нашого віку!	А Тур
2 Так хіба нам сидіти, згорнувши руки, коли огонь уже підложено і ось туж-туж пожежа схопиться по Україні.	Б Черевань
3 Може, ви чували коли-небудь про побратимство! Да вже не чувати? Се наш Січковий звичай.	В Сомко
4 Ні, нехай у мене всяке, нехай і міщанин, і посполитий, і козак стоїть за своє право; тоді буде на Україні і правда, і сила.	Г Шрам
	Д Гвинтовка

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

- Запишіть прізвище письменника, якого вважають «батьком української прози».
- Запишіть назви творів (не менше трьох), у яких яскраво змальовано побут українців, їхні обряди і звичай.
- Запишіть, хто з героїв оповідання подарував Тирлику невеликий складний ніж.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

- Яким постає перед читачами автор «Слова про похід Ігорів»?

Варіант 10

Завдання 1–6 потребують вибору однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих. Виберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Репліка «Вам жизнь издається казнає-чим. Хата, піч, подушки – ото вам і все щастє. А козакові поле не поле, море не море, щоб ізнайти долю. Козацька доля в бога на колінах. Туди і рветься наша душа, коли хочеш знати...» належить

- А Василеві («Маруся»)
Б Назару Стодолі (однойменний твір)
В Кирилові Туру («Чорна рада»)
Г Миколі («Наталка Полтавка»)

А	
Б	
В	
Г	

2. Укажіть жанр твору, уривок з якого наведено.

Учітесь, читайте,
І чужому навчайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають.

- А балада
Б поема
В пісня
Г послання

А	
Б	
В	
Г	

3. Укажіть автора твору, уривок з якого наведено.

Слова його лились, текли
І в серце падали глибоко!
Огнем невидимим пекли
Замерзлі душі. Полюбили
Того пророка, скрізь ходили
За ним і сльози, знай, лили
Навчені люди...

- А Т. Шевченко
Б І. Франко
В Леся Українка
Г А. Малишко

А	
Б	
В	
Г	

4. Прочитайте уривок.

Скоро ти пішов, я як стала на човні, так і задубіла... Пропадай воно все пропадом... Піду і я світ за очі... Вже ж за тобою хоч серцеві легше буде... Та чимдужч додому... спідницю з себе, штани на ноги, накинула на плечі чугайнку, а на голову шапку – і козак козаком...

У ньому йдеться про героїв твору

- А «Маруся»
Б «Чорна рада»
В «Наталка Полтавка»
Г «Дорогою ціною»

А	
Б	
В	
Г	

5. Ідея «Слова про похід Ігорів» –

- А уславлення походу князя Ігоря проти половців
- Б оплакування страшної поразки русичів
- В заклик руських князів до об'єднання
- Г докір князям Ігореві та Всеволоду за марносластво

А	
Б	
В	
Г	

6. Представниками українського бароко є

- А Петро Гулак-Артемівський, Євген Гребінка
- Б Іван Величковський, Григорій Сковорода
- В Пантелеймон Куліш, Марко Вовчок
- Г Маркіян Шашкевич, Юрій Федькович

А	
Б	
В	
Г	

Завдання 7–8 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою, і впишіть букву до таблиці (один варіант зайвий).

7. Установіть відповідність між героями твору та його назвою.

1 Петро, Микола, Макогоненко	А «Три як рідні брати»
2 Остап, Соломія, Іван	Б «Наймичка»
3 Трохим, Настя, Ганна	В «Наталка Полтавка»
4 Іван, Яків, Тоні	Г «Дорогою ціною»
	Д «Давня казка»

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між піснею з твору «Наталка Полтавка» і героєм, що її виконує.

1 Бідність і багатство – єсть то Божа воля; з милим їх ділити – єсть щаслива доля.	А Микола
2 Сонце низенько, Вечір близенько, Спішу до тебе, Моє серденько.	Б Наталка
3 Гомін, гомін, гомін, гомін по діброві, туман поле покриває, мати сина виганяє...	В виборний
4 Лев роздираєть там волка в куски, Тут же волк цапа скубе за виски, Цап в огороді капусту псує, Всякий з другого бере за своє.	Г Петро
	Д возний

1	
2	
3	
4	

У завданнях 9–11 запишіть відповідь словом, словосполученням чи реченням на бланку відповідей.

- 9. Сформулюйте й запишіть тему «Енеїди» І. Котляревського.
- 10. Запишіть ім'я героя оповідання, який товаришував з бабусями та дідусями.
- 11. Запишіть, у якому жанрі найчастіше працює О. Чорногуз.

Завдання 12 потребує розгорнутої відповіді на питання (орієнтовний обсяг роботи 50–60 слів) і виконується на бланку відповідей.

- 12. Хто з героїв класичної української літератури справив на вас найбільше враження і чому?